

Milletvekilleri Seçimi Kanununa 6272 sayılı Kanunla eklenen muvakkat 3 ncü maddenin son fıkrasının tefsirine mahal olmadığına dair

(Resmî Gazete ile ilânı : 13 . III . 1954 - Sayı : 8657)

No.

1839

Milletvekilleri Seçimi Kanununa 6272 sayılı Kanunla eklenen muvakkat 3 ncü maddenin son fıkrasının tefsirine mahal olmadığı hakkında Muvakkat Encümen-
ce hazırlanan aşağıdaki mazbata Umumi Heyetin 3 . III . 1954 tarihli inikadında kabul edilmiştir. (Cilt : 28 - Sayfa : 766 ve Cilt : 29 - Sayfa : 2, 87 : 89).

3 Mart 1954

Yüksek Reisliğe

5545 sayılı Milletvekilleri Seçimi Kanununun 6272 sayılı Kanunla tadiline dair Kanunun muvakkat 3 ncü maddesinin tefsiri hakkında Gümüşane mebusları Halis Tokdemir, Halit ZARBUN ve Ahmet Kemal VARINCA'nın vâkı teklifleri Yüksek Reislikçe komisyonumuza havale kılınmış olmakla 25 . II . 1954 gününde toplanan komisyonumuz teklif sahiplerinin de izahatını dinledikten sonra aşağıda yazılı neticeye varmış bulunmaktadır :

5545 sayılı Kanunla milletvekilleri seçimi; her vilâyetin bir seçim çevresi ve bu kanunda gösterilen nüfus aded ve nispetlerine göre mebus çıkarabilmek esasını kabul etmiş bulunmaktadır.

6272 sayılı Kanun; 5545 sayılı Milletvekilleri Seçimi Kanununun bâzı maddelerinin tadiline mütedair bir kanun olup ayrıca 3 muvakkat maddeyi de ihtiva etmektedir.

Adı geçen 6272 sayılı Kanunun muvakkat 3 ncü maddesi ile;

a) 1954 genel seçiminde seçilecek milletvekili sayısının tesbitinde 1950 genel nüfus sayımının esas olacağını;

b) Bu esasa göre her seçim çevresi için tesbit edilecek milletvekili sayısının 1950 seçiminde o çevre için (Yani değişmeden evvelki seçim çevresi için) tesbit edilmiş bulunan milletvekili sayısından aşağı sayıda olamayacağını;

Kabul etmiş bulunmaktadır.

Ancak bu muvakkat madde ile mâruz esaslar tesbit edildikten sonra ikinci fıkrası ile de;

a) Vilâyetlere bölünen;

b) Veya küçültülen;

Seçim çevreleri bu hükümden faydalanamazlar; hükmünü vaz'etmiştir.

Tefsiri istenilen bu ikinci fıkranın, birinci fıkraya sarahati karşısında mütezat bir ifade taşıdığı zerarı görülmekte ise de; intihabın nüfus adedine dayanması, bu nüfus adedine hâlel gelmedikçe bölünen veya küçültülen seçim çevresinin eski mebus adedince mebus çıkarabileceğini ve küçültülen seçim çevrelerinden maksat en az bir mebusa tekabül edecek miktarda nüfusun ayrılmış olması hâline mahsus olabileceğini, esasen 3 ncü muvakkat maddenin birinci fıkrası açık bir sarahatle belirtmiş olmasından; mülki teşkilâtta değişiklik olmasıyla bir vilâyetten diğer vilâyete bağlanan birkaç mülki birlik dolayısıyla kendisinden mülki birlik alınan vilâyetlerin nüfusunda en az bir mebusa tekabül eden miktarda eksilme olmadıkça 1954 seçimlerinde dahi 1950 seçimlerinde çıkardığı mebus adedi kadar mebus çıkaracağına; dair kanunun açık sarahati karşısında tefsire mahal olmadığına karar verilmiştir.